

Урок 4

Кари

I. Вступ:

- Вітаю вас, брати і сестри, на уроці СШ. Ми продовжуємо досліджувати події Виходу Ізраїля з єгипетського рабства.
- Сьогодні ми розглянемо дев'ять єгипетських кар, котрі передували Виходу. Мимоволі пригадується одна Євангельська історія...
- Після чудового нагодування п'яти тисяч людей Ісус наказав учням переправитися на другий берег озера.
- Вони поплили... Знялася страшенна буря! Загибель була неминуча. Але Ісус пішов по хвилях рятувати Своїх друзів. Порятунок був поруч!

Питання 1: *А що подумали учні, дивлячись на Христа? Марка 6:49, 50*

- Це Я, Его еймі... – Суццй, Бог Ягве!

Питання 2: *Подібно до апостолів, кого бачить безліч християн в історії про кари єгипетські?*

- Суворого, немилосердного Бога Старого Завіту... Котрий Сам робить серця людей запеклими, а потім за це ще й карає...
- Але в сьогоднішньому уроці, з молитвою досліджуючи єгипетські кари, ми побачимо невимовну благодать Того Самого Бога Ягве Нового Завіту – Ісуса.

Питання 3: *Який заголовок сьогоднішнього уроку?*

Кари... Єгипетські кари...

Питання 4: *Пам'ятковий вірш: Вих. 9:35.*

II. Основна частина

- Для дослідження нам сьогодні припадає чотири розділи з книги Вихід: 7, 8, 9, 10.
- Ми не будемо їх перечитувати, зупинятимемося лише на деяких окремих текстах і уривках.

Додатки до рубрики: Бог проти богів (неділя)

Питання 1: *Передмовою до опису єгипетських кар є уривок Вих. 7:10-12.*

Прочитаємо його.

- «Між Богом та єгипетськими богами, – як говорить наш Підручник, – мали відбутися битви» (с. 49).

Питання 2: *А що таке «єгипетські боги»? Це ідоли. А що таке ідол? 1Кор. 8:4*

- *Ідол – це ніщо... Це нуль, порожнє місце... Отже, і боги Єгипту – це нуль і порожнє місце.*

Питання 3: *Як можна проводити битви з нулем і порожнім місцем? Що в історії про палицю Мойсея свідчить про дещо більше, ніж нуль? Вірш 11*

- Сьогодні багато атеїстів не вірять ні в Бога, ні в диявола. Для них це все – нуль і порожнє місце.

- Вони намагаються все це пояснити з матеріалістичної точки зору. Але іноді вони стикаються з «палицею, котра перетворилася на вужа»...

- І тоді замовкають, розуміючи, що за видимим криється дещо невидиме...

Питання 4: *То що ж стоїть за єгипетськими богами? 1Кор. 10:19, 20*

- Виявляється не *що стоїть*, а *хто*... За єгипетськими божищами стояли демони. Отже, ми робимо важливий висновок:

- В Єгипті мали відбутися битви Бога не з бездушними ідолами, не з мертвими «богами»... А з живими, невидимими істотами – демонами! Зі самим сатаною!

- Це були найзапекліші битви Великої боротьби Старого Завіту! І за ними спостерігав цілий Усесвіт.

Питання 5: *Тепер ми розуміємо, чому так відчайдушно чинив опір Богові Небесному фараон і його чарівники?*

- Під кінець дев'ятої кари всі єгиптяни «бажали, щоб ізраїльтянам було дозволено вийти з Єгипту. І тільки фараон та жреці до кінця опиралися вимогам Мойсея» (ПП, 272).

- Відпустити народ означало для сатани повний провал... Його поразку в Єгипті можна порівняти лише з поразкою на Голгофі...

Питання 6: У нас виникає питання: Як змогли чарівники перетворити палиці на вужів? Хіба сатана володіє творчою силою?

- «Насправді ж палиці чарівників не перетворилися на зміїв. Застосувавши чари за допомогою великого ошуканця, вони створили лише *видимість* чуда, адже сатані не під силу перетворити палиці на живих зміїв» (ПП, 264).

- Брати і сестри, це «перша згадка» у Святому Письмі про сатанинську підробку Божих чудес. Існує і «остання згадка»...

Питання 7: Читаємо Об'явл. 13:13, 14. Ми зауважили, якою буде диявольська сила зваблення в кінці часу?

- Цитую з Ранкових читань: «Ці чудеса він і *справді творитиме*, а не лише *вдаватиме*. У даному тексті Писання [Об'явл. 13:13, 14] – не тільки претензія на творення чудес [а дещо більше]. Однак є межа, яку сатана не може переступити» (РЧ, 2025р, 18 липня).

- Виявляється, що сила зваблення сатанинських чудес в кінці часу перевершить єгипетські зваблення!

Питання 8: Ми помічаємо, як Ранкові читання перегукуються з уроками СШ на цей квартал?

- Ми вже не раз зауважували, як вчасно Генеральна Конференція подає тематику уроків Суботньої школи.

- Не менш вчасно Божа Церква отримує і Ранкові читання. Ми їх читаємо? Досліджуємо?

- Якщо ми легковажимо цим матеріалом, то можемо пропустити дуже важливі Божі вістки спасіння.

Додатки до рубрики: Хто зробив серце фараона закам'янілим? (понеділок)

Питання 1: Прочитаємо Вих. 4:21. Ми знаємо, скільки разів повторюється цей вислів у книзі Вихід?

- Я ожорсточу серце його... «Дев'ять разів у книзі Вихід зазначено, що Бог зробив закам'янілим серце фараона» (Підручник, 50)!

- І в свідомості багатьох християн постає образ Старозавітного суворого, невблаганного Бога Ягве:

- Він Сам ожорсточив фараона і Сам же його покарав... Мойсей заперечує таке враження.

Питання 2: Як? Читаємо Вих. 8:28. Ми знаємо, скільки разів у книзі Вихід повторюється цей вислів?

- Дев'ять разів! Не 8 і не 10, а рівно стільки ж, як і попередній вислів! 50 / 50! «Fifty / fifty»! І це змушує нас добре подумати...

Питання 3: Хто ж зробив серце фараона запеклим?

- Спробуємо поетапно, з Божою допомогою розглянути це питання на основі Біблії та творів Духа пророцтва.

1) Ще до початку кар Господь попередив, що в майбутньому Він ожорсточить серце фараона (див. Вих. 4:21).

2) Але до середини кар, тобто до шостої кари, говорить тільки про самого фараона, що він сам зробив своє серце запеклим.

- До середини кар нічого не сказано про Боже втручання...

Питання 4: Коли Писання наголошує про втручання Бога? Вих. 9:12

(Огієнка) ***В шостій поразі... А чому раніше Господь чекав і не втручався?***

- Це була благодать Бога Ягве – Бога стосунків, Самого Христа... Господь стукав у серце царя єгипетського...

- Дух Святий нарощував цей стукіт, робив його все гучнішим. Ще один шанс давався фараону... Ще один...

- Ось що пише Дух пророцтва: «Бог звертається до людей через Своїх слуг, посилаючи застереження та викриваючи гріх. Він кожному дає змогу виправити свої помилки, щоб вони не вкоренилися і не стали рисами характеру» (ПП, 268).

- П'ять разів у п'яти карах Господь дав фараону таку можливість... В шостій карі щось змінилося..

Питання 5: Що ж сталося в шостій карі?

3) Читаємо продовження цитати: «Але якщо хтось не бажає виправитися, то Божественна сила не втручається, аби запобігти наслідкам його власних дій» (там само).

- Дух Святий збільшує силу переконання, людина збільшує силу опору, і навіть не бажає виправитися...

Питання 6: Як називається кульмінація такого людського повстання?

- Точка неповернення... В Новому Завіті – це *гріх проти Святого Духа*. В книзі «Патріархи і пророки», змальовуючи шосту кару, Дух Пророцтва широко пояснює цей процес.

- Шоста кара була переломною. Саме тут вперше «вчинив запеклим Господь фараонове серце... Цілком можливо, що саме тут фараон переступив межу...
- До цього моменту ми ще повернемося в шостій карі. А зараз дослідимо сам вираз «вчинив запеклим Господь фараонове серце».

4) Брати і сестри, це особливість, специфіка біблійної мова: *Те, чому Господь не перешкодив, Біблія описує, ніби Він це зробив.*

Питання 7: Прочитаємо Йова 1:21. Скажіть, хто «узяв»? Чи Господь? А чому Йов говорить, що Бог узяв?

- Тому, що Бог *не втрутився, не перешкодив* сатані *взяти* майно Йова. А Йов говорить, що Бог Сам *узяв*. Така специфіка біблійної мови.

- Господь *не перешкодив* запеклості фараонового серця, а Біблія говорить:

Вчинив запеклим Господь фараонове серце...

- Те, що допускає Бог, *чому* Він не перешкоджає, розглядається Святим Письмом, як пряма дія Господа.

Питання 8: Виникає ще одне питання: Чому Господь послав ще п'ять кар? Чому не зупинився на п'ятій? Прип. 18:10.

- Це знову благодать Господа Ісуса! Благодать для жреців і для цілого Єгипту! Нажаль, більшість християн цього не розуміють, як і учні Христа під час бурі.

- Ми можемо бути впевнені, що після п'ятої карі ще хтось із єгиптян пішов до землі Гошен ховатися у «бомбосховище» ...

- Ця картина нам щось нагадує про війну в Україні? Скільки людей відкрили для себе під час війни найнадійніше «бомбосховище» – *Ім'я Ісуса Христа...*

Питання 9: У цьому ж ключі як можна пояснити тексти Вих. 9:16; Римл. 9:17?

- Апостол Павло майже дослівно цитує текст із книги Вихід. А ось його богонатхненне тлумачення: «Не слід вважати, ніби Бог дав фараону життя саме з цією метою. Та все ж Його Провидіння так керувало подіями, що він зійшов на престол у час, призначений для визволення Ізраїлю. Хоча цей зарозумілий тиран через власні злочини позбавив себе милості, все ж життя царя було збережене, аби через його впертість Господь міг здійснити Свої чудеса в Єгипетській землі. Перебігом подій керує Боже Провидіння. Бог міг посадити на престол милосерднішого царя, який не наважився б опиратися могутнім

виявам Божественної сили. Але в такому разі не здійснилися б Господні наміри» (ПП, 268) – явити всій землі спасіння Бога Ягве.

Додатки до рубрики: Перші три кари (вівторок)

- Отже, настав час злитися єгипетським поразам... Перелічимо перші три з них:
 - *Перша кара* – вода перетворилася на кров;
 - *друга кара* – нашестя жаб;
 - *третья кара* – воші на тваринах і людях.

Питання 1: Проти кого ж були спрямовані Божі кари? Вих. 12:12 (ост. ч.)

- Святе Письмо зазначає: проти єгипетських богів. І як ми вже згадували вище, проти сатани та його демонів, котрі стояли за цими божищами.
- Автор підручника детально пояснив, чому саме такі будуть кари: кожна з них була скерована проти конкретного єгипетського божества, або декількох.
- І цілий Єгипет мусів переконатися, що їхні божища не можуть врятувати.

Питання 2: А чому ж під час кар так страждали народні маси? Чи прості єгиптяни стояли осторонь Великої боротьби, що точилася в Єгипті?

- Ні один єгиптянин не був нейтральним. Населення країни розділилося... Майже весь народ був на боці бога-фараона й національних єгипетських богів.
- Але все ж були й такі, хто симпатизував єврейським рабам.

Питання 3: Як себе поводи́ла перша група єгиптян?

- Це були ті, як ми відмітили ще в першому уроці, хто вистежував безпомічних єврейських немовлят-хлопчиків і віддавав їх на смерть...

Питання 4: Послухаймо зухвалі, уїдливі заяви цих ідолопоклонників:

- «Якщо ваш Бог справедливий, милосердний і володіє більшою силою, ніж єгипетські боги, то чому Він не зробить вас вільним народом?» (ПП, 259).
- Вони ставили в приклад самих себе. *Подивіться, – вихвалялися вони, – ми поклоняємося фальшивим (як ви кажете) богам. Але ми стали багатим і могутнім народом! Це нам дали наші боги! І вони ж дали нам вас за рабів! І ми можемо вас, поклонників Ягве, гнобити й навіть убивати* (див. там само, 260)!

Питання 5: Чи ми відмітили в Ранкових читаннях на минулий тиждень, як ця картина повториться за нашого часу?

- «Християни плакали, молилися, благаючи про здійснення Божих обітниць, тоді як нечестиві навколо насміхалися з них і погрожували знищенням. Вони глузували з нашої слабкості й нечисленності... Вони позбавляли нас коштів, щоб ми не могли ані купити, ані продати, а потім показували пальцями на нашу надзвичайну вбогість і скруту... Якщо ми – єдиний народ у світі, до якого Господь ласкавий, то чому ж зовнішні обставини проти нас?» (РЧ, 2025, 20 липня).

Питання 6: Який виклик кинуту Богові Ягве! І як Він відповів на подібні знуцання за часів фараона Тутмоса III?

- «Бог... покарає єгипетський народ за ідолослужіння та примусить замовкнути хвалькувату мову, якою вихваляються благословення, нібито отримані від бездушних ідолів».

- «Як єгипетський народ, так і його боги були уражені силою, яка взяла на себе справу рабів» (ПП, 263, 272).

Додатки до рубрики: Мухи, худоба і фурункули (середа)

- Господь карав Єгипет... Але яка велика благодать була виявлена до народу! Божественна справедливість була змішана з милістю.

Питання 1: Якою?

- *По-перше:* Всіх і кожної кари можна було уникнути на одній простій умові – відпустити народ Ізраїльський (див. ПП, 263)...

- *По-друге:* Перед кожною карою Господь милостиво попереджував, що буде відбуватися і як приготуватися до цієї біди (див. ПП, 263).

- *По-третє:* Майже всі кари не торкалися землі Гошен. Тому охочі єгиптяни могли знайти тут надійне «бомбосховище» і для себе, і для свого майна....

Питання 2: Якими були наступні три кари? 8:20; 9:6, 10,11

- *Четверта кара* – рої мух. Це були великі отруйні мухи. Їх укуси були дуже болючими і для людей, і для худоби...

- *П'ята кара* – моровиця на худобу.

Питання 3: Які були наслідки цієї моровиці? 9:6

- Катастрофа державного масштабу! Але фараон не поступився, тому його очікує *шоста кара* – гнояки на людях і худобі...
- Мойсею було наказано взяти попелу з печі й кинути до неба...

Питання 4: Для чого? Бут. 15:13, 16, 17

- «За 400 років до цього Бог показав Авраамові, що його народ зазнає у майбутньому пригноблення, вдавшись до таких символів, як *дим з печі* та *полум'я вогню*. Бог сказав тоді, що судитиме їхніх гнобителів і виведе поневолених із великим майном. У Єгипті Ізраїльський народ довго знемагав у *печі страждань*» (ПП, 267).

Питання 5: Хто розпалив цю «піч» «у сім разів сильніше»?

- Фараон Тутмос III... Це до нього прийшов Мойсей з вісткою від Бога! Це він наказав не давати рабам соломи! Це він перешкодив євреям святкувати суботу!
- Це перед ним, як ні перед одним фараоном були явлені «найразючіші докази Божественної сили» (ПП, 268).
- Попіл із печі піднявся до Неба... «Час визволення надійшов» (ПП, 267).

Додатки до рубрики: Град, сарана і темрява (четвер)

Питання 1: Читаємо про наступну кару: 9:18.

- *Сьома кара* – «тяжеленний град»... Увесь Єгипет зруйнований, врожаї пропали, худоба вигинула – на країну насувається голод...

Питання 2: Звернемо увагу на Вих. 9:19. Про що свідчить ця Господня порада?

- Знову благодать Христова! З якою неохотою Бог звершував суди над Єгиптом... Але фараон своєю впертістю не дав Господу альтернативи...

Питання 3: Дивує ще одне: Як фараон зміг так довго терпіти Мойсея? Адже він міг з першої зустрічі позбавити його життя!

- «Хоч фараон і знехтував словами Божих слуг, проте, стримуваний Божественною силою, не заподіяв їм лиха» (ПП, 263).
- «Фараон не наважився заподіяти йому шкоди, оскільки єгипетський народ вбачав у ньому єдину людину, здатну звільнити його від кар» (ПП, 272).

Питання 4: Про восьму і дев'яту кари читаємо Вих. 10:13, 22

- *Восьма кара* – сарана, *дев'ята кара* – темрява... Дев'ята, передостання кара – три дні великої єгипетської темряви... Три дні ніхто не рушив з місця...

Питання 5: Був час для роздумів?

- 72 години залишилися до найстрашнішого лиха, яке тільки може прийти на думку людині... 72 години великої Божої благодаті...

III. Закінчення:

- Пророк Ісаїя провістив немислиму Христову благодать нащадкам жорстоких єгипетських рабовласників, котрі запровадили геноцид євреїв: **19:23, 24.**

- Воістину: *де намножився гріх, намножилася Христова благодать.* Головне – помітити її... Слава Господу за Його любов і милосердя!